

**Aamiaistilaisuus:
Pääkaupunkiseudun matkailu
2100 – tulevaisuuden kestävä
matkailu tehdään nyt**

Ohjelma

8.30 **Aamukahvi**

9.00 **Tervetuloa**, Liisa Kolehmainen, projektikoordinaattori, Demos Helsinki

9.05 **Mitä tutkimustulokset kertovat pääkaupunkiseudun matkailun suunnista?** Kari Hyytiäinen, professori, Helsingin Yliopisto

9.30 **Miltä tulokset näyttävät?** Kommenttipuheenvuorot
Kaarina Rautio, suunnittelupäällikkö, Uudenmaan liitto

Ville Wäänänen, Lonnan saari

Jukka Räisänen, hotellinjohtaja, Hotelli Helka

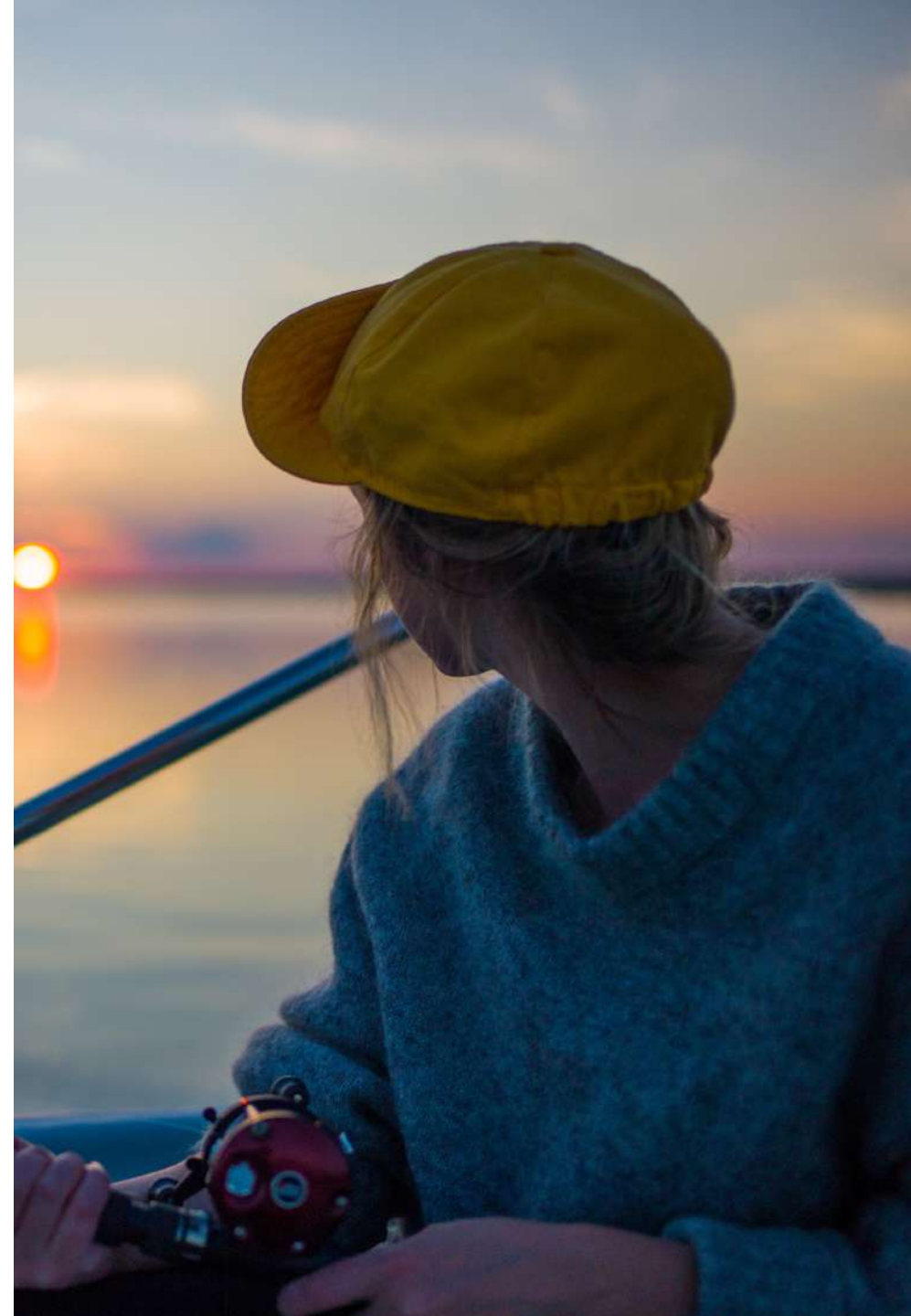
10.15 **Keskustelu tuloksista:** Miten tulokset valjastetaan kestävämmän matkailun rakentamiseen?

10.30 **Tilaisuus päättyy**

BlueAdapt – Sopeutuva hallinta luo sinistä kasvua Suomelle

2018-2023

”Yhteiskunnallisesti merkittävää ja vaikuttavaa korkeatasoista tiedettä, jonka avulla etsitään konkreettisia ratkaisuja suuriin ja monitieteistä otetta vaativiin haasteisiin.

Yhteistyö tiedontuottajien ja -hyödyntäjien välillä koko hankkeen ajan on tärkeää.”

Kestävä matkailu muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa

Professori Kari Hyytiäinen, Helsingin Yliopisto, BlueAdapt

Kestävä matkailu muuttuvassa ilmastossa ja maailmassa

- Matkailu on yksi suurimmista ja nopeimmin kasvavista toimialoista
- Matkailu on toiseksi suurin vesistöihin nojaava "sinisen talouden" toimiala meriliikenteen jälkeen
- Haasteet ja mahdollisuudet muuttuvassa maailmassa
  - Ilmastopäästöt (matkailun osuus 8%)
  - Ekologiset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset
  - Negatiivinen jalanjälki -> positiivinen kädenjälki
  - Pohjoisten alueitten suhteellinen kilpailukyky

Kysymys: millaisia mahdollisuuksia ja riskejä tulevaisuus voi tuoda matkailun kehittämiseksi?

- Sininen matkailu (vesistöihin nojaava matkailu)
- Helsinki & pääkaupunkiseutu
- Työkaluna skenaariot
  - toimialojen pitkän aikavälin kehittäminen & strateginen suunnittelu
  - skenaariot kuvaavat mahdollisia & loogisia tulevaisuuksia, ne eivät kuitenkaan ole ennusteita

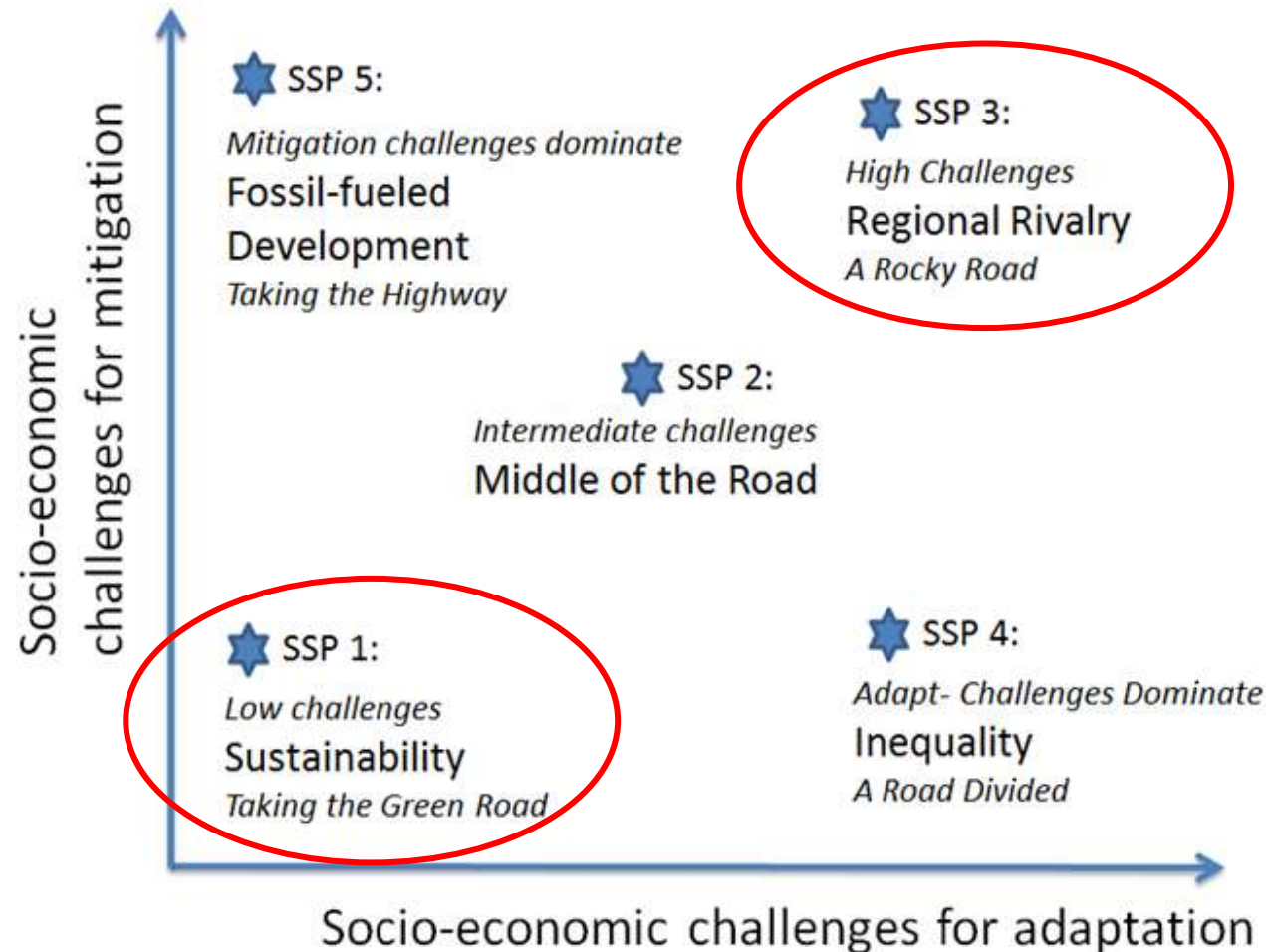
Sinisen matkailun tulevaisuudennäkymät 2020-2100

- Miksi näin pitkä aikajänne?
- Työ tehtiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa, 2 työpajaa touko ja syyskuussa 2019
- Neljä työvaihetta:
  1. Muutosvoimat
  2. Globaalit skenaariot -> mitä tarkoittaisi pääkaupunkiseudulla
  3. Visio
  4. Siirtymäpolut

Yhteiskunnalliset skenaariot: 'Shared Socioeconomic Pathways' (SSP)

VISIO

SSP1 (Kestävä kehitys):

"Pääkaupunkiseudun matkailu tarjoaa merkityksellisiä kokemuksia, jotka tukevat kestäväää kehitystä"

SSP3 (Sulkeutuva maailma):

"Pääkaupunkiseutu on turvallinen, puhdas ja helppo matkailukohde, joka houkuttelee palaamaan alkuperäisen kokemuksen äärelle"

Siirtymäpolku Kestävä tulevaisuus SSP1

Pääkaupunkiseudun matkailu kestävän kehityksen maailmassa

Helsingin luontokohteita vaalitaan, ja koko kaupungista tehdään kestävä myös matkailijoille.

Toiminnanharjoittajien ja kuluttajien arvojen muutos vahvistaa sekä kestävien matkailupalveluiden tarjontaa että kysyntää.

Olemassa olevat ohjelmat ja sitoumukset viedään maaliin: Helsingin kestävä matkailun ohjelma, Helsingin merellinen strategia, Hiilineutraali Helsinki 2035.

Maankäytössä pääkaupunkiseudulla varataan tilaa sekä luonnosuojelulle että ruoantuotannolle.

Kestävää liikennettä edistetään sekä valtiontuen, sääntelyn että informaatioteknologian keinoin.

Paikallisliikenne on päästötöntä, ja liikennevälineiden yhteiskäytöstä on tullut uusi normaali.

Kaikki uudet rakennukset ovat hiilineutraaleja.

Kaupunkiviljely yleistyy, ja yksittäiset menestyvät viljelijät toimivat kirittäjinä.

Hiilineutraalin liikkumisen mahdollistavia teknologioita tuetaan tutkimus- ja kehitystuella.

Panostukset ympäristökasvatukseen ja -koulutukseen kantavat tulosta, ja matkailualan asiantuntijat tuntevat roolinsa kestävyiden edistämässä.

Keskusteluyhteyttä matkailualan toimijoiden kesken edistetään aktiivisesti. Keskitetty tiedonkeruu matkailuelinkeinon edistämiseksi aloitetaan.

Matkailijat vaativat kestäviä tuotteita, palveluita ja kokemuksia.

Laaditaan matkailualan kokonaiskestävyiden ja matkailukokemuksen mittaristo.

Laaditaan sinisen matkailun kansainvälinen viestintästrategia.

2020

2060

Siirtymäpolku Kestävä tulevaisuus SSP1

Kaupunkiin tulee käyttöön uusia, lihasvoimaan perustuvia liikumistapoja.

Fossiilisia polttoaineita käytäviltä kulkuneuvoilta kielletään pääsy pk-seudun satamiin ja lentokentille.

Rakennuskannan kestävyys kasvaa, kun olemassa olevaa rakennusinfraa ylläpidetään ja hyödynnetään tehokkaasti, ja uudet rakennukset ovat hiilineutraaleja.

100 % liikumisluodoista pääkaupunkiseudulla on päästöttömiä.

Kaupungit ovat merkittäviä ruoantuottajia.

Kaupunkitila jakaantuu selväpiirteisesti luonto- ja rakennettuihin ympäristöihin.

Matkailuun liittyvä kokonaisinfrastruktura on 100 % kestävä.

Yhteinen näkemys pääkaupunkiseudun roolista globaalien kriisien ratkaisijana.

Luontopääoma ja kulttuuripääoma nähdään yhteisresurssina.

Ihminen nähdään lajina muiden joukossa.

100 % palveluntarjoajista sitoutuneita Sustainable Travel Finland -ohjelmaan.

Matkailijat ja toimijat haluavat jättää positiivisen kädenjäljen.

Kuluttajat ovat sitoutuneet kestäväan kehitykseen.

Matkailijat ovat tietoisia matkailun vaikutuksista ympäristöön, talouteen ja paikallisyhteisöön.

Hyvä keskusteluyhteys matkailualan sisällä on vakiintunut osa toimintaa. Alalla luotetaan siihen, että kestävyys on pääkaupunkiseudun matkailutoimijoiden yhteinen ponnistus.

Matkailijamäärä on kestäväällä tasolla.

Siirtymäpolku Sulkeutuva maailma SSP3

Pääkaupunkiseudun matkailu sulkeutuvassa maailmassa

Kaventuva kansainvälinen yhteistyö rajoittaa matkailun kehittämistä.

Ilmastopöytäkirja kaatuu ja muurit alkavat rakentua.

Muuttoliikekriisi sulkee Euroopan rajat, ja maat asettavat rajoituksia myös matkailijoille. Euroopan Unioni alkaa murentua.

Gloaalissa kriisissä suhteellisesti paremmin säilynyt luontoympäristö nousee vetovoimatekijäksi.

Luonnon ylikäyttö pahenee kulutuksen, ruoantuotannon ja rakentamisen johdosta.

Maatalouden suuri muutos synteettiseen ruokaan vähentää Itämeren ravinnepestöjä.

Muutokset yhteiskunnallisissa arvostuksissa suuntaavat panostamaan yhtäältä luksusmatkailuun, toisaalta paikallisuuteen ja autenttisuuteen.

Matkailun tarjonta kaventuu ja yksipuolistuu, mutta alueelliseen matkailuliikenteen infrastruktuuriin ja markkinointiin panostetaan.

Virtuaalimatkailu yleistyy sekä teknologisen kehityksen että kansainvälisen politiikan kriisin seurauksena. Teknologiaan panostetaan, kun kansainvälinen matkailu vähenee.

2020

2030

Siirtymäpolku Sulkeutuva maailma SSP3

Ilmasto on lämmennyt globaalisti +4 astetta ja
pääkaupunkiseudulla +6 astetta esiteollisesta ajasta.

2060 luvulla EU:sta on jäljellä Saksa, Ranska, Pohjoismaat, Benelux
ja Baltia. Tämän seurauksena myös Natura-alue ja muut EU:n
suojelusopimukset puretaan. "Kalmarin unioni" perustetaan
uudelleen. Matkustaminen ulkomaille on hyvin vaikeaa ja kallista.

Ympäristö- ja luonnonsuojelu keskittyy alueelliseen yhteistyöhön. Itämeren suoje-
lusopimus ja alueellinen biodiversiteettistrategia vahvistavat ympäristönsuojelua.

Pääkaupunkiseutu panostaa matkailijoiden ja asukkaiden
hyvinvointiin, vaikka muu Suomen luonto on valjastettu
teollisuuteen ja tehomatkaluuteen. Pääkaupunkiseudun
ilmaa puhdistetaan koneellisesti.

Aktiivisella, dynaamisella ja adaptiivisella kaavoituksella taataan,
että turismin kannalta keskeinen infrastruktuuri on toimivaa.

Pääkaupunkiseudun rajat avataan vierailijoille.

Korruptio kasvaa globaalisti, mutta Suomessa
korruptiota on silti muita maita vähemmän.

Lajisto köyhtyy ja muualta tulleet lajit vahvistavat kehitystä.
Vesien hyvä tila kuitenkin saavutetaan maanviljelyn
murroksen ja paikallisen ympäristöpolitiikan myötä.

Pääkaupunkiseudun kansainväliset matkailijat tulevat EU:n rippeiden
alueelta, jonne satsataan markkinointiponnistuksia.
Matkailussa investoidaan kaksille markkinoille: luksusmatkailuun,
ja kansallisia ja perinteisiä arvoja esiin nostavaan pienimuotoiseen
kotimaan matkailuun.

2050

2070

2100

Kiitos!
@KariHyytiainen
kari.hyytiainen@helsinki.fi

A serene landscape of a calm lake with a small boat and a house on the shore. The sky is overcast, and the water reflects the surrounding environment. In the foreground, there are dark blue circular graphic elements.

**Kaarina Rautio,
suunnittelupäällikkö,
Uudenmaan liitto**

**Ville Wäänänen, Lonnan
saari**

**Jukka Räisänen,
hotellinjohtaja, Hotelli
Helka**

- 1. Paikallista ympäristöä on vaalittava nyt, jotta se säilyy matkailuvalttina vuoteen 2100 asti.**
- 2. Seurantatietoa matkailualasta ja sen kestävyysvaikutuksista tulisi kerätä ja analysoida keskitetysti.**
- 3. Keskustelufoorumi matkailualan kestävyiden kehittämiseen mahdollistaa yhteisen tahtotilan rakentamisen ja parhaiden käytäntöjen jakamisen.**

1

Kolme toimintasuositusta:

PAIKALLISEN LUONNON SUOJELEMISEEN pääkaupunkiseudulla on panostettava nyt. Puhtaat, monimuotoiset ja rakentamattomat luontoympäristöt ovat pääkaupunkiseudun merkittävä matkailuvaltti sekä kestävä kehitys että sulkeutuvan maailman kehityskuluissa. Alueiden ja luonnon vaaliminen voi toteutua esimerkiksi kaavoituksen ja merien kansallisen ja kansainvälisen sääntelyn avulla. Vain näin puhdas luonto säilyy matkailuvalttina myös pitkällä aikavälillä.

2

SEURANTATIETOA MATKAILUTOIMIALASTA ja siihen liittyvistä kestävä kehityksen indikaattoreista on analysoitava keskitetysti ja systemaattisesti. Toimijoiden dataa tulisi yhdistää niin, että jokin olemassa oleva tai uusi, tehtävään perustettava taho voi muodostaa kattavan, yhteisen tilannekuvan toimialalle. Yhteinen tilannekuva antaa toimialalle edellytykset tuoda aloitteita ja huolenaiheita tehokkaammin julkiseen keskusteluun, toiminnan suunnitteluun ja poliittiseen päätöksentekoon.

3

ALAN TOIMIJOIDEN luonteva ja jatkuva yhteinen kehittäminen vaatii yhteistä foorumia. Foorumissa matkailuelinkeinotoimijat voivat luoda yhteistä ymmärrystä ympäristön ja kulttuurisen kestävyden reunaehdoista, kokonaisvaltaisesta kestävydestä kilpailuvalttina sekä synergioista. Foorumi myös kehittää toimialan pitkän aikavälin strategian.

A serene landscape with a calm lake, a small boat, and a house on the shore. The sky is overcast, and the water reflects the surrounding environment. The text is overlaid on the image in a bold, dark blue font.

Miltä tulokset kuulostavat?

**Miten sinä tai
organisaatiosi voisit
hyödyntää niitä?**

Lämmin kiitos! Jatketaan keskustelua

**www.blueadapt.fi
@Blueadapt
#sininenkasvu
#matkailu2100**

BlueAdapt

BlueAdapt on Suomen Akatemian yhteydessä toimivan Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama tutkimushanke.

www.blueadapt.fi

 /Blueadapt

 @BlueAdapt

HANKKEEN JOHTAJA

Anna-Stiina Heiskanen
Suomen ympäristökeskus
anna-stiina.heiskanen@ymparisto.fi
+358 29 525 1339

HANKKEEN VUOROVAIKUTUSVASTAAVA

Mikael Sokero
Demos Helsinki
mikael.sokero@demoshelsinki.fi
+358 40 164 6453